

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

04 лютого 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 163/вс-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Заріцької А.О.,

членів Комісії: Весельської Т.Ф., Прилипка С.М.,

розглянувши питання про проведення співбесіди за результатами дослідження досьє кандидата Князюка Олександра Васильовича на зайняття вакантної посади судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у межах процедури конкурсу, оголошеного Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 02 серпня 2018 року,

встановила:

Відповідно до статей 79, 81 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) рішенням Комісії від 02 серпня 2018 року № 185/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 78 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Князюк Олександр Васильович 13 вересня 2018 року звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення і рішенням Комісії від 16 жовтня 2018 року № 116/вс-18 був допущений до участі у цьому конкурсі. Відповідно до Умов проведення конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, кваліфікаційне оцінювання проходить як особа, яка відповідає вимозі пункту 1 частини першої статті 38 Закону - суддя, який має стаж роботи більше 10 років. Загальний стаж роботи кандидата на посаді судді складає більше 15 років.

Рішенням Комісії від 18 жовтня 2018 року № 231/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання у межах конкурсу на зайняття 23 вакантних посад суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду 173 кандидатів, зокрема Князюка О.В., визначено дати та час проведення іспиту. I стадія - складення анонімного письмового тестування - 12 листопада 2018 року, II стадія - виконання практичного завдання - 14 листопада 2018 року.

Князюк О.В. 12 листопада 2018 року склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 90 балів. За результатами виконаного 14 лютого 2018 року практичного завдання Князюк О.В. набрав 82,5 бала. На етапі складення іспиту кандидатом загалом набрано 172,5 бала.

Відповідно до положень частини третьої статті 85 Закону Комісією 30 листопада 2018 року ухвалено рішення № 290/зп-18 про призначення проведення тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей під час кваліфікаційного оцінювання у межах оголошеного Комісією 02 серпня 2018 року конкурсу на зайняття 78 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Князюк О.В. пройшов тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок і визначено рівні показників критеріїв особистої, соціальної компетенції, професійної етики та доброчесності.

Рішенням Комісії від 20 грудня 2018 року № 322/зп-18 Князюк О.В. допущений до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» в межах оголошеного конкурсу на зайняття вакантних посад суддів Касаційного цивільного суду у складі Верховного суду.

Статтею 83 Закону передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними законом критеріями. Такими критеріями кваліфікаційного оцінювання є компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика та доброчесність. Порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання судді (кандидата на посаду судді), показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

З метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка збирає, перевіряє та аналізує інформацію щодо кандидата на посаду судді і надає Вищій кваліфікаційній комісії суддів України інформацію щодо нього. За наявності відповідних підстав, Громадська рада доброчесності надає Вищій кваліфікаційній комісії суддів України висновок про невідповідність кандидата на посаду судді критеріям професійної етики та доброчесності, який додається до досьє кандидата на посаду судді (частини перша, шоста статті 87 Закону).

Відповідно до підпункту 4.10.5 пункту 4.10 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (з наступними змінами) (далі — Регламент), передбачено, що висновок або інформація Громадської ради доброчесності розглядаються Комісією під час співбесіди на відповідному засіданні в порядку, визначеному Регламентом та Положенням про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення.

Абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 03 листопад 2016 року №143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 22/зп-16 (зі змінами)

(далі - Положення), визначено, що під час співбесіди обов'язковому обговоренню із кандидатом підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Громадською радою доброчесності 24 січня 2019 року до Комісії надано висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Князюка О.В. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 24 січня 2019 року.

На думку Громадської ради доброчесності кандидат на посаду судді подав неправдиві відомості під час кваліфікаційного оцінювання для отримання позитивного результату при оцінці критеріїв професійної етики чи доброчесності.

А саме, як зазначено у висновку Громадської ради доброчесності, в анкеті кандидата на посаду судді (пункт 2 розділу 6 «Відомості про притягнення до юридичної відповідальності») кандидат зазначив про те, що він не притягувався до адміністративної, цивільної, кримінальної відповідальності, повісток в суд не отримував, кримінальних проваджень (кримінальних справ) стосовно нього не порушувалось. Однак, у публікації засобів масової інформації, а саме в матеріалі «Суддю визнали невинним у наїзді машиною на двох людей» вказується на те, що кандидат у 2007 році був учасником дорожньо-транспортної пригоди, за наслідком якої дві людини втратили життя.

Кандидатом надано письмові пояснення з порушених Громадською радою доброчесності питань та окремі докази на підтвердження пояснень.

Так, кандидат зазначив, що дійсно був учасником дорожньо-транспортної пригоди, що сталася у 2007 році у місті Луганську, та ніколи не приховував цього. Також пояснив, що він не міг ані попередити, ані скерувати автомобіль так, щоб цієї трагедії не сталось, що підтверджується проведеними у цій справі експертизами. Дана справа розслідувалась двома обласними прокуратурами, а саме прокуратурою Луганської області та прокуратурою Харківської області, і перевірялась Генеральною прокуратурою України. За результатами перевірок і розслідувань були прийняті рішення про відмову у притягненні його до відповідальності. На підтвердження своїх пояснень кандидатом надано копії процесуальних документів у даній справі, а саме: копію постанови про закриття кримінальної справи від 26 червня 2007 року та копію постанови про відмову в порушенні кримінальної справи відносно конкретної особи та про закриття кримінальної справи, порушеної за фактом від 11 березня 2008 року.

Також кандидат пояснив, що оскільки справа розслідувалась за фактом дорожньо-транспортної пригоди та він не мав статусу підозрюваного чи підсудного в цій справі, а ні в будь-якій іншій, до будь-якої відповідальності ніколи не притягувався, кримінальні провадження стосовно нього не порушувалися, тому у своїй анкеті (пункт 2 розділу 6 «Відомості про притягнення до юридичної відповідальності») він зазначив, що до будь-якої юридичної відповідальності не притягувався, кримінальні провадження стосовно нього не порушувалися.

На виконання вимог Закону рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-Іб (зі змінами, внесеними згідно з рішеннями Комісії від 16 лютого 2018 року №22/зп-18, від 21 березня 2018 року №57/зп-18) затверджено Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності

критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення (далі - Положення).

Пунктами 1, 2 глави 6 розділу II Положення визначено, що встановлення відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та у сукупності.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи: 1) складення іспиту; 2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Під час співбесіди Комісія заслухала доповідь члена Комісії Заріцької А.О., пояснення кандидата на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Князюка О.В., уповноваженого представника Громадської ради доброчесності Середи М.Л. та дійшла таких висновків.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Оцінюючи кандидата на посаду судді касаційного суду у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності, Комісія враховує, що громадянським суспільством та законодавством презюмується наявність у суддів Верховного Суду не лише найвищої кваліфікації, але й відповідного рівня моральних якостей та чеснот, що обумовлені їх соціальною функцією.

Відповідно до положень статті 87 Закону з метою сприяння Комісії у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка за наявності підстав надає висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності. Висновок додається до досьє кандидата на посаду судді або до суддівського досьє.

Громадська рада доброчесності 24 січня 2019 року затвердила висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Князюка О.В. критеріям доброчесності та професійної етики.

Підставою для такого висновку визначено подання кандидатом неправдивих відомостей під час кваліфікаційного оцінювання для отримання позитивного результату при оцінці критеріїв професійної етики чи доброчесності.

Стосовно фактів, зазначених у висновку Громадської ради доброчесності, кандидатом під час співбесіди надано усні пояснення.

Проаналізувавши з'ясовані обставини та пояснення кандидата, Комісія не встановила підстав вважати дані щодо відповідності критеріям професійної етики та доброчесності кандидата належними, враховуючи таке.

Стандарти етичної поведінки суддів, що адресовані суддям та судовим органам для використання як базових принципів регламентації поведінки суддів, визначені, зокрема, у Бангалорських принципах поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23.

Ці основоположні принципи впроваджені у національну систему правил і норм, що формують моральний аспект поведінки суддів, та викладені, зокрема, у Кодексі суддівської етики, затвердженому у новій редакції рішенням XI (чергового) з'їзду суддів України від 22 лютого 2013 року (далі - Кодекс суддівської етики).

За загальними правилами Кодексу суддівської етики судді зобов'язані демонструвати і пропагувати високі стандарти поведінки, у зв'язку з чим добровільно беруть на себе більш істотні обмеження, пов'язані з дотриманням етичних норм як у поведінці під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці. Суддя повинен бути прикладом неухильного дотримання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Доброчесна поведінка судді має торкатися всіх сфер його життя.

Отже, та обставина, що Князюком О.В. не зазначено у анкеті кандидата на посаду судді, а саме у пункті 2 розділу 6 «Відомості про притягнення до юридичної відповідальності», про те, що він був учасником дорожньо-транспортної пригоди, внаслідок якої дві людини втратили життя, може свідчити про невідповідність відомостей, зазначених кандидатом у вказаній анкеті.

Наведене є підставою для обґрунтованого сумніву у достовірності відомостей, зазначених кандидатом у анкеті кандидата на посаду судді, зокрема стосовно доброчесної поведінки.

Відповідність судді критеріям професійної етики та доброчесності встановлюється за показниками, визначеними пунктами 11 та 12 глави 2 розділу II Положення.

Так, відповідність кандидата на посаду судді критерію доброчесності оцінюється (встановлюється) за такими, зокрема, показниками: достовірність відомостей, зазначених кандидатом на посаду судді у декларації родинних зв'язків та декларації доброчесності, а також інших документах, поданих кандидатом; наявність інформації про вчинення кандидатом на посаду судді проступків або правопорушень, які свідчать про його недоброчесність, а також фактів притягнення його до відповідальності.

Для встановлення відповідності кандидата на посаду судді критеріям кваліфікаційного оцінювання за визначеними цим Положенням показниками використовуються також інші відомості та дані, на підставі яких може встановлюватися відповідність кандидата на посаду судді критеріям кваліфікаційного оцінювання, а також будь-яка інша інформація стосовно кандидата на посаду судді, яка міститься у досьє кандидата на посаду судді.

Відповідно до пункту 5 глави 6 розділу II Положення критерій доброчесності оцінюється у 0 балів за наявності доказів невідповідності судді (кандидата на посаду судді) вимогам доброчесності.

З огляду на зазначене, враховуючи мету цього кваліфікаційного оцінювання та вимоги щодо відповідності кандидатів найвищим стандартам суддівської етики та доброчесності, Комісія оцінює Князюка О.В. за критерієм «Доброчесність» у 0 балів.

Згідно з пунктом 4 частини п'ятої статті 81 Закону за результатами кваліфікаційного оцінювання кандидата на посаду судді вищого спеціалізованого суду або Верховного Суду Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює рішення про підтвердження або непідтвердження здатності такого кандидата здійснювати правосуддя у відповідному суді та визначає його рейтинг для участі у конкурсі.

Відповідно до пункту 4 глави 6 розділу II Положення рішення про підтвердження здатності здійснювати правосуддя суддею (кандидатом на посаду судді) у відповідному суді ухвалюється у випадку отримання ним мінімально допустимих і більших балів за результатами іспиту та оцінювання критеріїв особистої і соціальної компетентності, а також бала, більшого за 0, за результатами оцінювання критерію професійної етики чи критерію доброчесності.

Оцінка у 0 балів за критеріями професійної етики та доброчесності є безумовною підставою для прийняття Комісією рішення про непідтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді.

Комісія зазначає, що кваліфікаційне оцінювання Князюка О.В. проводиться в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, що обумовлює перевірку кандидата на відповідність найвищим стандартам та вимагає встановлення відсутності щонайменшого обґрунтованого сумніву у чеснотах майбутнього судді Верховного Суду. Відтак висновки Комісії за результатами цього кваліфікаційного оцінювання не можуть мати преюдиційного значення та негативно вплинути на проходження кандидатом інших процедур, пов'язаних з кар'єрою судді.

З огляду на зазначене, враховуючи, що за критерієм «Доброчесність» кандидат набрав 0 балів, Комісія дійшла висновку про непідтвердження Князюком О.В. здатності здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, Комісія

вирішила:

визнати кандидата Князюка Олександра Васильовича таким, що не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному цивільному суді у складі Верховного Суду.

Головуючий

А.О. Заріцька

Члени Комісії:

Т.Ф. Весельська

С.М. Прилипко